

Нові пригоди славетної п'ятірки
Інід Блайтон

Славетна п'ятірка #2Шкільна бібліотека української та світової літератури
«Нові пригоди славетної п'ятірки» (1943) – друга книжка цієї серії.
Славетній п'ятірці через хворобу матері Джуліана, Діка та Енн довелося
поїхати на різдвяні канікули до батьків Джорджі – у Кирін-котедж. Найгірше
те, що тепер замість відпочинку та розваг їм належало навчатися – для
дітей вирішили запросити репетитора. Канікули загрожують стати
найнуднішими в житті, аж раптом діти знаходять дивний старовинний сувій, а
у батька Джорджі зникають записи із дуже важливою формулою. І
розпочинається нове розслідування, однак цього разу в дружній компанії
шукачів пригод виникає розлад..

Інід Блайтон

Славетна п'ятірка

Нові пригоди славетної п'ятірки

Enid Blyton

FIVE GO ADVENTURING AGAIN

First published in Great Britain in 1943 by Hodder & Stoughton Limited

This edition first published in Ukraine in 2020 by Folio Publishers Ltd

Переклад з англійської Леся Герасимчука

Художник-оформлювач О. А. Гугалова-Мешкова

Серія «Шкільна бібліотека української та світової літератури» заснована у
2010 році

Text copyright © Hodder & Stoughton Limited, from 1997 edition

Cover illustration by Laura Ellen Anderson copyright © Hodder & Stoughton
Limited

© Л. А. Герасимчук, переклад українською, 2020

© О. А. Гугалова-Мешкова, художнє оформлення, 2020

© Видавництво «Фоліо», марка серії, 2010

* * *

Розділ 1

Різдвяні канікули

Минав останній тиждень зимового семестру, і всі дівчата Гейлендської школи чекали на різдвяні канікули. Сідаючи за стіл снідати, Енн побачила адресований їй лист.

- Ти тільки-но поглянь! - звернулася вона до своєї кузини Джорджини, яка сиділа поруч. - Лист від тата, а я ж лишень учора отримала листа від нього й мами.

- Сподіваюся, це не погані новини, - озвалася Джорджа. Вона не хотіла, аби її називали Джорджиною, і тому тепер навіть учительки називали її Джорджа. Зі своїм коротким кучерявим волоссям і хлоп'ячими манерами вона й справді скидалася на хлопця. Дівчинка з тривогою дивилася на Енн, коли та читала листа.

- Джорджо, ми не зможемо поїхати додому на свята! - сказала Енн зі слізьми в очах. - У мами шкарлятина, а в тата через це карантин, тому й ми не можемо поїхати додому. Віда та й годі!

- Дуже шкода, - сказала Джорджа.

Їй було прикро й за себе, і за Енн, бо мати Енн запрошувала Джорджу з її собакою Тімоті провести різдвяні канікули у них. Їй було обіцяно безліч речей, яких вона ніколи раніше не бачила: пантоміму, цирк і святковий вечір з чудовою ялинкою! А тепер нічого цього не буде.

- А що обое хлопців скажуть? - спитала Енн, думаючи про двох своїх братів - Джуліана та Діка. - Адже й вони не зможуть поїхати додому.

- Ну, і що ж ви робитимете на канікулах? - запитала Джорджа. - Може, поїдемо разом до мене у Кирін-котедж? Я певна, що моя мати вам зрадіє. Нам було так весело, коли ви приїздили до нас на літні канікули.

- Стривай, дай-но дочитати листа і довідатись, що пропонує тато, - сказала Енн, знову беручи листа до рук. - Відна матуся! Сподіваюся, вона почувається не надто зле.

Прочитавши ще кілька рядків, Енн так радісно закричала, що Джорджі та іншим дівчатам закортіло почути від неї пояснення.

- Джорджо! Ми таки поїдемо до вас, але... хай йому всячина! - на час канікул нам винаймуть репетитора - почасти для того, щоб наглядати за нами, аби твоїй мамі було з нами менше клопоту, а ще тому, що і Джуліан і Дік двічі хворіли на грип у цьому семестрі й трохи відстали від класу.

- Репетитора! Жахливо! Тобто і мені доведеться робити уроки разом із вами! - мовила Джорджа з прикрістю. - Коли мама з татом подивляться мій табель, то відразу побачать, що мені багато чого треба надолужувати. Я ж оце вперше потрапила до справжньої школи, і виявилось, що про безліч речей я жодного уявлення не маю.

- Це й справді будуть жахливі канікули, якщо за нами ганятиметься по п'ятах учитель, - похмуро зауважила Енн. - Гадаю, в мене табель буде гарний, бо іспити я склала добре. Але самій мені буде сумно не займатися разом з вами під час канікул! Хоча, звичайно, я могла б гуляти з Тімоті. Йому уроки не потрібні!

- Йому уроки теж не завадять, - одразу відгукнулася Джорджа. Їй непереносна була сама думка про те, що її улюблений пес Тімоті щоранку гулятиме з Енн, а вона, Джорджа, сидітиме й напружено працюватиме разом з Джуліаном і Діком.

- Тімоті не може уроки робити, не дурій, Джорджо, - сказала Енн.

- Але він у мене в ногах може сидіти, поки я вчитимусь, - відповіла Джорджа. - З ним мені буде легше. Заради Бога, Енн, додай сосиски. Ми усі вже майже закінчили. За хвилину - дзвоник, і ти залишишся без сніданку.

- Я рада, що мамі не надто зле, - сказала Енн, поспіхом дочитуючи листа. - Тато пише, що відправив листи Дікові й Джуліану, а також твому батькові - з проханням винайняти для нас вихователя. Шкода... Це справді прикро! Я не кажу, що мені неприємно знову вирушити до Кирін-котеджу, побачити острів Кирін, - але ж там годі сподіватися на пантоміму, цирк або побувати на вечірці.

Незабаром семестр завершився. Енн і Джорджа спакували валізи, наклеїли на них ярлички зі своїми прізвищами; їм подобались шум і метушня останніх двох днів. Нарешті до під'їзду підкотили великі шкільні автобуси, і дівчата посідали в них.

- Гайда знов до Киріна! - сказала Енн. - Ходи-но сюди, Тімоті любий, сідай тут - між мною і Джорджею.

У Гейлендській школі дітям дозволялося тримати при собі своїх улюблених тварин, і Тімоті, величезному дворнязі, дуже пощастило. Вів поводився чудово, за винятком того разу, коли він гасав за сміттярем, висмикував у

нього з рук урну для сміття і тягнув її на шкільне подвір'я й далі – до класу Джорджі.

– Я впевнена, що в тебе буде гарний табель, Тіме, – сказала Джорджа, обіймаючи собаку. – Ми знову ідемо додому. Тобі подобається?

– Гав! – відповів басовито Тім. Він підвівся, вихляючи хвостом, і відразу ж із заднього сидіння хтось почав скаржитися:

– Джорджо! Нехай Тім сяде. Він вихляє хвостом і збиває мій капелюх.

Незабаром обидві дівчинки й Тімоті були вже в Лондоні, де їх посадовили на потяг до Киріна.

– Добре було б, щоб і в хлопців навчання закінчилося сьогодні, – зітхнула Енн. – Ми б тоді вирушили до Киріна разом. Нам було б веселіше!

У Джуліана і Діка навчання закінчилося наступного дня, і вони мали зустрітися з дівчатами вже у Кирін-котеджі. Енн згоряла від нетерпіння чимшвидше знову їх побачити. Вистачить того, що цілий семестр вони перебували поокремо. Вона раділа тому, що з нею кузина Джорджа. Торік улітку Енн з братами гостювала у Джорджі, і на острові проти берега їм траплялися дивовижні пригоди. Там височів старовинний замок, у головній вежі якого на них чекали захоплені відкриття.

– Джорджо, як приємно буде знову поблукати островом Кирін! – сказала Енн, коли їхній потяг мчав на захід.

– Наразі це зробити не вдасться, – відповіла Джорджа, – бо взимку море навколо острова дуже неспокійне. Надто небезпечно веслувати туди.

– Дуже шкода, – розчаровано відповіла Енн. – А мені так кортіло нових пригод.

– Узимку на Киріні ніяких пригод не буде, – пояснила Джорджа. – Там холодно, а коли всніжить, ми ледь не замерзаємо, та й до села не підеш, бо вітер з моря намітає кучугури.

– А це вже цікаво! – вигукнула Енн.

– Нічого цікавого, – заперечила Джорджа. – Цілісінький день нидієш удома, хіба що береш лопату – й гайда розгрібати сніг.

Збігло ще чимало часу, перш ніж потяг дістався до маленької станції Кирін. Уповільнив хід і спинився біля невеличкої платформи. Дівчата жваво вистрибнули з вагона і почали роззиратися, чи хтось їх зустрічає. Авжеж їх зустрічала мати Джорджі.

– Добридень, Джорджо, моя любенька, привіт, Енн, – сказала вона, обіймаючи дітей. – Енн, мені так шкода, що твоя мама захворіла. Але мені ось повідомили, що їй вже пішло на краще.

– Чудово! – зраділа Енн. – Дякую вам за це запрошення, тітко Фенні. Ми постараємося поводитися добре! А як дядько Квентін? Йому не завадять

четверо дітей у будинку взимку? Ми ж не зможемо виходити на вулицю і давати йому спокій так часто, як торік улітку.

Батько Джорджі був ученим, дуже розумним, але на малечу наганяв холоду. Йому часто уривався терпець, і часом влітку діти його боялися.

- О, він поринув у роботу над своєю книжкою, - сказала тітка Фенні. - Знаєш, він розробляє одну секретну теорію, секретну ідею, і пише про це у книжці. Каже, що коли все пояснить і завершить, він звернеться до високих інстанцій, і тоді його ідея буде використана на благо нашої країни.

- О, тітко Фенні, це дуже захоплює! - вигукнула Енн. - А в чому секрет?

- Цього я тобі сказати не можу, дурнятко, - усміхнулася тітка. - Власне, я й сама цього не знаю. Ну, ходімо, бо тут холодно стояти. Джорджо любя, а Тімоті виглядає здоровим і навіть погладшав.

- Знаєш, мамуню, йому прекрасно велося в школі, - сказала Джорджа. - Справді чудово. Він зжував старі капці куховарки.

- І ганяв кішку в стайні, щойно її бачив, - докинула Енн.

- А якось заліз у комірчину і зжер цілий пиріг з м'ясом, - сказала Джорджа, - а ще...

- Лишенько, Джорджо, - вжахнулася мати, - боюся, в наступному семестрі школа не схоче терпіти у себе Тімоті. Його хоча б як слід покарали? Сподіваюся, що так.

- Ні... не покарали, - зашарілася Джорджа. - Розумієш, мамо, ми самі відповідаємо за наших тваринок і їхню поведінку. Тож за кожну витівку Тімоті карають мене, бо я не замкнула його як слід у кімнаті абощо.

- У такому разі карали тебе частенько, - сказала мама, керуючи бідаркою з поні на мерзлій дорозі. - Гадаю, це чудова ідея! - додала вона, і в її очах майнув веселий вогник. - Я нею скористаюсь, і щоразу, як Тімоті накапостить, каратиму тебе!

Дівчата розреготалися. Вони раділи й відчували піднесення. Канікули - чудова річ. Повертатися до Киріну - це прекрасно. Завтра прийдуть хлопці, а там і Різдво.

- Мій любий Кирін-котедж! - вигукнула Енн, побачивши гарний старий будинок. - Ой, оно острів Кирін! - Дівчата поглянули на море, де на островці Кирін виднілися руїни старого замку. Які пригоди приключилися з ними улітку!

Дівчата увійшли до будинку.

- Квентіне! - гукнула мати Джорджі. - Квентіне! Дівчата приїхали.

Дядько Квентін прийшов з кабінету, що знаходився у протилежній частині будинку. Енн здалося, що він став вищим на зріст і ще похмурішим. «Ще більш лячний», - подумала вона. Дядько Квентін, можливо, дуже розумний,

але Енн віддавала перевагу комусь веселішому й усміхненому, як-от її батько. Вона ввічливо поручкалася з дядьком і дивилася, як Джорджа його цілує.

- Ну, - сказав дядько Квентін, звертаючись до Енн, - кажуть, я маю знайти для вас вихователя. Принаймні для хлопців. Затямте собі, при репетиторіві доведеться поводитися добре!

Це мав бути жарт, але Енн і Джорджі він не дуже сподобався. Люди, в чий присутності слід поводитися добре, зазвичай суворі й нудні. Дівчатка зраділи, коли батько Джорджі повернувся до свого кабінету.

- Останнім часом, - сказала Джорджі мати, - батько надто багато працює. Він украй виснажений. Дякувати Богові, його книжка майже закінчена. Він сподівався завершити її до Різдва, щоб і собі взяти участь у розвагах та іграх, але наразі, каже, не виходить.

- Шкода, - ввічливо докинула Енн, хоча потай вважала, що це на добре. Не дуже весело було б із дядьком Квентіном бавитися в шаради абощо.

- Ох, тітко Фенні, я вже скучила за Джуліаном і Діком, та й вони зрадіють зустрічі з Тімом і Джорджею! Тітко Фенні, у школі ніхто, навіть наша класна наставниця, не називає Джорджу Джорджиною. Я сподівалася, що вони її так називатимуть, бо мені хотілося подивитися, що буде, коли вона відмовиться відгукуватися на ім'я Джорджина. Джорджо, тобі ж сподобалося в школі?

- Так, - відповіла Джорджа, - сподобалося. Я гадала, що мені нелегко буде лагодити з усіма, але все обійшлося добре. Однак, мамуню, боюся, мій табель тобі не сподобається, оскільки з багатьох предметів я пасла задніх, бо раніше такого не вчила.

- Але ж ти й до школи раніше не ходила, - сказала мама. - Я все поясню твому батькові, якщо він засмутиться. А тепер - гайда і готуйтесь полуднувати. Ви, мабуть, дуже зголодніли.

Дівчата подалися нагору, до своєї маленької кімнатчини.

- Я рада, що не лишилася сама на канікулах, - сказала Джорджа. - Мені з тобою і хлопцями набагато веселіше. Агов, Тімоті, ти куди подівся?

- Він пішов обнюхувати усі закутки в домі, аби переконатися, що тут його домівка, - засміялася Енн. - Хоче знати, чи пахне по-старому в кухні, у ванні й в його лежку. Мабуть, йому так само приємно повернутися на канікули додому, як і нам!

Енн мала рацію. Тімоті хвилювався і радів поверненню додому.

Він оббіг навколо матері Джорджі, приязно обнюхуючи її ноги, задоволений, що знову її бачить. Забіг до кухні, але незабаром повернувся, бо там виявився хтось незнайомий: то була куховарка Джоана, засапана товстуля, яка подивилася на нього з підозрою.

- Ти можеш приходити до кухні раз на день обідати, - сказала Джоана. - І все. Я не допущу з доброї волі, щоб у мене з-під носа зникали м'ясо, ковбаса або курка. Знаю я вашу собачу вдачу!

Тімоті зникнув до комірчини і все там обнюхав. Потім - до ідальні, вітальні і радо переконався, що там пахне так само, як і раніше. Притулив ніс до дверей кабінету, де працював батько Джорджі, й дуже обережно прийнявся. Він не збирався туди входити. Тімоті побоювався батька Джорджі точнісінько так, як і всі інші.

Потім він знову побіг сходами нагору - до відпочивальні дівчат. А де ж його лежак? Ондо біля вікна. Чудово! Тож він знову спатиме у відпочивальні Джорджі. Тімоті скрутився в лежку калачиком і взявся голосно стукати по підлозі хвостом.

- Я радий повернутися додому, - промовляв хвіст, - дуже-дуже радий повернутися!

Розділ 2

Знову всі разом

Наступного дня приїхали хлопці. Енн і Джорджа пішли разом з Тімоті їх зустрічати. Джорджа кермувала бідаркою, запряженою поні, а Тімоті сидів поряд з нею. Енн не могла дочекатися, коли потяг зупиниться на станції. Вона бігла платформою, намагаючись розгледіти Джуліана і Діка у вагонах, що проїздили повз.

Нарешті побачила їх. Вони визирали у вікно вагона у хвості потяга, махали руками і кричали:

- Енн! Енн! Ми тут! Привіт, Джорджо! О, і Тімоті тут!

- Джуліане! Діку! - волала Енн. Тімоті почав гавкати і підстрибувати на місці. Усі були збуджені.

- Джуліане! Любо знову бачити вас обох! - вигукнула Енн, обіймаючи братів. Тімоті підстрибнув і обох лизнув. Він був у нестямі від радості. Тепер навколо нього знову були усі діти, яких він так любив.

Трое дітей і собака стояли щасливі поряд і гомоніли усі одночасно, поки носильник виносив з вагона їхні речі. Раптом Енн згадала про Джорджу. Вона озирнулася навкруги. Дівчинки ніде не було, хоча на станційну платформу вона виходила разом з Енн.

- А де наша Джорджа? - спитав Джуліан. - Я її бачив, коли махав з вікна.

- Вона, мабуть, повернулася до бідарки, - сказала Енн. - Джуліане, скажи носильникові, щоб ніс валізи до візка. Ходімо! Треба знайти Джорджу.

Джорджа стояла біля поні, поклавши руки йому на голову. «Чомусь їй сумно», - подумала Енн. Хлопці підійшли до неї.

- Привіт, подруго! - вигукнув Джуліан і обійняв Джорджу. А за ним і Дік.

- Щось сталося? - запитала Енн, здивована раптовою мовчазністю Джорджи.

- Гадаю, - всміхнувся Джуліан, - що Джорджі здалося, ніби на неї на звертають уваги. Смішна люба Джорджина!

- Не називай мене Джорджиною! - відрубала дівчина. Хлопці розреготалися.

- Оце тепер бачу, що це наша давня зубата подруга Джорджа, - сказав Дік і приязно поплескав дівчину по плечі. - Джорджо, дуже приємно знову з тобою побачитися! Ти пам'ятаєш наші дивовижні пригоди минулого літа?

Джорджа відчула, як в неї минає ніяковість. Коли вона побачила, з якою радістю хлопці вітають молодшу сестру, вона справді відчула себе зайвою, але на Джуліана й Діка ніхто довго ображатися не міг. Вони просто не дозволяли нікому почуватися покинутим, ніяковіти або супитися.

Усі четверо посідали до бідарки. Носильник закинув туди дві валізи. Для них ледве знайшлося місце. Тімоті сидів на валізах, енергійно вихляв хвостом і висолопив язика, бо просто задихався від захвату.

- Вам, дівчата, пощастило, що ви змогли взяти Тіма з собою до школи, - сказав Дік, ласкаво поплескуючи великого собаку. - У нашій школі це не дозволяється. Для хлопців, які мають удома улюбленців, це дуже важко.

- Томпсон Майнор тримав у себе білих мишей, - сказав Джуліан, - але одного дня вони втекли і трапилися на очі сестрі-хазяйці, вискочивши на неї з-за повороту в коридорі. Вона вищала на всі заставки.

Дівчата розреготалися. Коли хлопці приїздили додому, у них завжди була ціла купа смішних історій.

- А Кеннеді розводить равликів, - сказав Дік. - Ви ж знаєте, що равлики взимку сплять, але Кеннеді тримав їх у надто теплому місці. Вони повиповзали з коробки і розповзлися по стінах. Ви б чули, як ми реготали, коли географ попросив Томпсона показати на мапі Кейптаун, і виявилось, що один з равликів сидить якраз на цьому самому місці.

Усі знову розреготалися. Як добре знову бути усім разом! Вони були приблизно одного віку: Джуліану - 12, Джорджі й Діку - 11, а Енн - 10 років. Попереду в них канікули та Різдвяні свята. Не дивно, що їх звеселяв будь-який, навіть найбезглуздіший жарт.

Поні біг труськом по дорозі.

- Добре, що мама видужує? - сказав Дік. - Широ, я був розчарований, дізнавшись, що ми не зможемо поїхати додому. Мені так хотілося побачити Аладдина, Лампу і цирк... а однак приємно повернутися до Кирін-котеджу. Так кортить нових захопливих пригод! Втім, цього разу годі на щось сподіватися.

- З нашими канікулами є одна притичина, - сказав Джуліан. - Йдеться про репетитора. Кажуть, він нам потрібний, бо ми з Діком у цьому семестрі багато пропустили, а наступного літа в нас перехідні кваліфікаційні іспити.

- Атож, - зауважила Енн. - Цікаво, яким він буде. Сподіваюся, це буде кмітливий чолов'яга. Дядько Квентін має знайти такого сьогодні для нас.

Джуліан і Дік повикривляли один одного. Вони були впевнені, що кмітливого чолов'ягу дядько Квентін не шукатиме. Як на нього, репетитор має бути вимогливим, похмурим і неприступним.

Пусте! Пару днів ще є. А раптом він і справді виявиться кмітливим! Хлопці збадьорилися і взялися смикати густу шерсть Тімоті. Той удавав, що гарчить і кусається. Репетитор його не обходив. Везунчик Тімоті!

Нарешті прибули до Кирін-котеджу. Хлопці широко раділи своїй тітці, і їм відлягло, коли вона сказала, що дядько ще не повернувся.

- У нього зустріч з двома-трьома людьми, які відгукнулися на оголошення про вихователя, - сказала вона. - Незабаром він повернеться.

- Мамо, мені й справді треба робити уроки під час канікул? - запитала Джорджа. Їй про це ще нічого не казали, а так кортіло про все довідатися.

- Авжеж, Джорджо, - відповіла мама. - Батько бачив табель, і хоча оцінки не такі вже й погані, а ми на великі успіхи й не сподівались, усе-таки дещо тобі слід надолужити. Додаткові зайняття підуть тобі на користь.

Джорджа насупилася. Вона на це чекала, але все-таки це нудно.

- Тільки Енн ці уроки не потрібні, - сказала вона.

- Ні, я теж трохи повчуся, - пообіцяла Енн. - Можливо, я не на всіх уроках буду присутня, Джорджо, особливо якщо погода буде гарна, але іноді - буду, просто щоб скласти вам компанію.

- Дякую, - відповіла Джорджа. - Але не завдавай собі клопоту: зі мною буде Тіммі.

Мама Джорджі поставилася до цієї заяви із сумнівом.

- Побачимо, що скаже на це вихователь, - сказала вона.

А Джорджа на те:

- Мамо! Якщо він скаже, що Тім не може знаходитися зі мною в кімнаті, я рішуче відмовляюся від уроків під час канікул!

Мама весело розсміялася:

- Гарзд, гарзд! Знову перед нами наша затята, запальна Джорджа! Нуте, хлопці, мийте руки й зачешіться. Ви, схоже, зібрали всю кіптяву на залізниці.

Діти й Тімоті пішли нагору. Як весело знову бути вп'ятьох! Вони завжди вважали Тімоті рівноправним членом свого гурту. Собака скрізь ходив разом з ними і, здавалося, розумів усе, що вони кажуть.

- Цікаво, якого вихователя вибере дядько Квентін, - сказав Дік, вичищаючи бруд з-під нігтів. - Хоч би він винайняв відповідного чоловіка - веселого, жартівливого, який би розумів, що уроки під час канікул - нудота, і старався б поза уроками давати нам волгу. Мабуть, доведеться працювати щоранку.

- Покваптеся! Я хочу чаю, - сказав Джуліан. - Діку, ходімо вниз. Незабаром дізнаємося все про вихователя.

Усі спустилися вниз і посідали за стіл. Куховарка Джоана напекла купу чудових булочок і величезний торт. Коли діти попоїли, від смаколиків мало що лишилося.

Дядько Квентін повернувся в той самий момент, коли вони закінчували їсти. Він, схоже, був задоволений собою. Привітавшись з дітьми, він розпитав, як закінчився семестр.

- Дядьку Квентіне, ви винайняли репетитора? - спитала Енн, побачивши, що всім кортить дізнатися саме це.

- О, авжеж, - відповів їй дядько. Він сів до столу, і тітка Фенні налила йому чай. - Я поговорив з трьома кандидатами і вже майже домовився з останнім із них, коли до кімнати увійшов ще один молодий чоловік, який дуже поспішав. Він сказав, що доперва побачив оголошення, і сподівається, що ще не запізнився.

- І ви вибрали його? - запитав Дік.

- Так, - відповів дядько. - Він здався мені розсудливою людиною. Він знає навіть про мене і про мою роботу! І в нього відмінні рекомендації.

- Гадаю, дітям усі ці подробиці не потрібні, - пробурчала тітка Фенні. - Тож ти запросив його до нас?

- Авжеж, - сказав дядько Квентін. - Він трохи старший за інших - ті були зовсім молоді, а цей справляє враження людини відповідальної і тямущої. Я упевнений, Фенні, він тобі сподобається. Він чудово нам підійде. Гадаю, я теж із задоволенням буду іноді вечорами з ним розмовляти.

У дітей майнула думка, що особа вихователя вселяє тривогу. Дядько Квентін усміхнувся, побачивши спохмурнілі дитячі обличчя.

- Вам сподобається пан Роланд, - сказав він. - Він уміє поводитися з молоддю і знає, що йому потрібно бути дуже твердим і простежити за тим, щоб до кінця канікул ви знали трохи більше, ніж на початку.

Ці слова стривожили дітей ще більше. Усі четверо щиро бажали, щоб вибір учителя взяла на себе тітка Фенні, а не дядько Квентін.

- І коли він приїде? - запитала Джорджа.

- Завтра, - відповів батько. - Можете усі разом зустріти його на станції. Йому це буде приємно.

- Ми збиралися поїхати автобусом на закупи до Різдва, - наполягав Джуліан, помітивши розчарування на обличчі Енн.

- О ні, вам конче слід поїхати й зустріти пана Роланда, - сказав дядько Квентін. - Я йому пообіцяв. І ще ось що, запам'ятайте всі четверо: поведіться з ним без витребеньок! Маєте робити все, що вам звелять, і вчитися треба старанно, бо ваш батько платить грубі гроші за його уроки. Я плачу третину суми, тому що хочу, щоб він і Джорджу підучив. Тож, Джорджо, ти маеш докласти всіх зусиль.

- Я спробую, - сказала Джорджа. - Якщо він симпатичний, я старатимуся щосили.

- Ти старатимешся незалежно від того, чи тобі симпатичний він, чи ні, - сказав батько, спохмурнівши. - Його потяг прибуває о 10.30. Не спізнуйтеся.

Увечері, коли усі п'ятеро лишилися на хвильку самі, Дік сказав:

- Я дуже сподіваюся, що він буде не надто суворим. А якщо напосідатиме на нас, то канікули наші пропали. Сподіваюся також, що він полюбить Тімоті.

Джорджа тут же підвела голову.

- Полюбить Тімоті? - перепитала вона. - Ну звичайно ж, полюбить Тімоті. Хіба може бути інакше?

- Ну, - заперечив Дік, - минулого літа твоему батькові Тімоті не припав до душі. Мені не зрозуміло, як любенький Тімоті може комусь не подобатися, але знаеш, Джорджо, бувають люди, які не люблять собак.

- Якщо пан Роланд не полюбить Тімоті, я нічого для нього не робитиму, - відповіла Джорджа. - Анічогісінько!

- Вона знов ошаліла! - розсміявся Дік. - Присягаюсь, що коли пан Роланд зневажить Тімоті, йому буде непереливки!

Репетитор

Наступного ранку визирнуло сонце, морський туман, що застував усе довкола останні два дні, розтанув, і біля виходу з Кирінської бухти стало виразно видно острів Кирін. Діти поглядом поривалися до руїн замку на ньому.

- І як мені кортить насправді до замку, - сказав Дік. - Джорджо, море видається досить спокійним.

- Біля острова дуже сильні хвилі, - заперечила Джорджа. - У цю пору року так завжди буває. Я знаю, що мама нас не пустить.

- Це чудовий острів, і він увесь належить нам! - вигукнула Енн. - Адже ти казала, Джорджо, що завжди вважатимеш нас співвласниками.

- Авжеж, казала, - підтвердила Джорджа. - Так і буде: і замком, і підземеллям володітимемо спільно. Ходімо, ще треба бідарку вивезти, бо не встигнемо зустріти потяг, якщо цілий день будемо стояти й витріщатися на острів.

Вони вивели поні, викотили бідарку і рушили підмерзлою дорогою. Коли повернули геть від берега до станції, острів Кирін сховався за кручами.

- А що, колись усе довкілля належало вашій родині? - спитав Джуліан.

- Авжеж, геть усе, - відповіла Джорджа. - Тепер у нас лишилися тільки острів Кирін, наш будинок і оно та ферма удалині - ферма Кирін.

Джорджа показала батогом. Діти побачили гарний старий фермерський будинок удалині на пагорбі понад громадським вересовим пастівником.

- А хто там живе? - запитав Джуліан.

- Старий фермер з дружиною, - відповіла Джорджа. - Вони панькалися зі мною, коли я була малою. Яюсь підемо туди, якщо хочете. Мама каже, що вони вже не можуть мати прибуток від ферми, а тому влітку приймають відпочивальників.

- Чуєте? Це потяг гуде в тунелі! - вигукнув раптом Джуліан. - Джорджо, заради Бога, поквался! Ми спізнємося!

Четверо дітей і Тімоті дивилися на потяг, що виїхав з тунелю і наближався до станції. Поні біг легким галопом. Вони встигли до прибуття потяга.

- Хто піде на платформу зустрічати його? - запитала Джорджа, коли вони в'їхали на невеличке станційне подвір'я. - Я не піду: мені треба гледіти за Тімом і за поні.

- Я не хочу йти, - заявила Енн. - Я залишуся з Джорджею.

- Ну що ж, доведеться йти нам, - сказав Джуліан, і вони з Діком зістрибнули з бідарки. Хлопці вибігли на платформу в ту саму мить, коли потяг зупинився.

Людей з вагонів вийшло небагато. Через силу спустилася зі сходинок якась жінка з кошиком. Легко зіскочив, насвистуючи, молодик, син сільського пекаря. Ледве-ледве подолав сходинок якийсь дід. Жоден з них не був схожий на репетитора!

Але ось із головного вагона вийшов дивний чоловік. Він був маленького зросту, кремезний, з бородою, як у моряка. Очі у нього були пронизливо-блакитні, а в густому волоссі виднілася сивина. Він розглянувся на платформі й гукнув носильника.

- Це, напевно, і є пан Роланд, - сказав Джуліан Діку. - Ходімо спитаємо його. Більше нікого схожого немає.

Хлопці підійшли до бороданя. Джуліан на знак вітання підняв картуза:

- Це ви пан Роланд, сер? - запитав він.

- Атож, - відповів той. - А ви, напевно, Джуліан і Дік?

- Так, сер, - відповіли хлопці в один голос. - Ми приїхали бідаркою, щоб забрати ваш багаж.

- Чудово! - сказав пан Роланд. Він зміряв хлопців своїми блакитними очима і всміхнувся. Джуліану і Діку він сподобався: схоже, пан Роланд і розумний, і веселий.

- А обидві дівчинки теж тут? - поцікавився пан Роланд, ідучи платформою до виходу. Позаду йшов носильник з багажем.

- Так, Джорджа та Енн залишилися біля бідарки, - сказав Джуліан.

- Джорджа і Енн? - здивувався Роланд. - Гадав, що інші - дівчата, про третього хлопця я не знав.

- Джорджа - дівчинка, а не хлопець Джордж, - сказав сміючись Дік. - Її справжнє ім'я - Джорджина.

- Теж дуже гарне ім'я, - зауважив пан Роланд.

- Джорджа так не вважає, - заперечив Джуліан. - Вона не відгукується на ім'я Джорджина. Краще називати її Джорджа, сер!

- Справді? - сказав пан Роланд прохолодним тоном. Джуліан зиркнув на нього.

«Не такий вже він і милий, яким здається», - подумав хлопчина.

- І Тім з ними, - сказав Дік.

- О! А Тім - хлопець чи дівчина? - обережно поцікавився пан Роланд.

- Це собака, сер! - усміхнувся Дік.

Пан Роланд, здавалося, спантеличився.

- Собака? - перепитав він. - Я не знав, що в домі є собака. Ваш дядько мені нічого про собаку не казав.

- Ви не любите собак, сер? - здивувався Джуліан.

- Не люблю! - відрубав пан Роланд. - Втім, сподіваюсь, що він мені не докучатиме. Привіт, привіт - ось і маленькі дівчата. Добридень!

Джорджі не дуже сподобалося, що її назвали маленькою дівчинкою. По-перше, вона терпіти не могла, коли з нею розмовляли як з маленькою, а по-друге, їй завжди хотілося бути хлопцем. Вона мовчки подала панові Роланду руку. Енн йому всміхнулася, і пан Роланд відзначив собі, що вона набагато симпатичніша за іншу дівчинку.

- Тіме! Привітайся з паном Роландом, - наказав Джуліан собаці. Це був один з кращих номерів Тіма. Він умів дуже чемно подавати праву лапу. Пан Роланд поглянув на великого пса, а Тім і собі поглянув на нього.

Потім дуже повільно і демонстративно повернувся до пана Роланда спиною і скочив у бідарку. Зазвичай, коли йому наказували, він одразу ж подавав лапу, й тому діти дивилися на нього зі здивуванням.

- Тімоті! Що на тебе найшло? - вигукнув Дік. Тім опустив вуха і не рушив з місця.

- Ви йому не подобається, - сказала Джорджа, дивлячись в очі панові Роланду. - Це дуже дивно. Зазвичай він любить людей. Втім, можливо, ви не любите собак?

- Між іншим - так, не люблю, - визнав пан Роланд. - У дитинстві мене сильно покусав собака, і відтоді я ніколи не відчував до собак прихильності. Але гадаю, що з часом Тім звикне до мене.

Усі посідали до бідарки. Було тіснувато. Тімоті позирав на кісточки пана Роланда з таким виглядом, ніби залюбки кусьнув би їх. Енн розсміялася.

- Тім поводить дивно, - сказала вона. - Вам пощастило, пане Роланд, що ви не його навчатимете! - Вона посміхнулася репетиторіві, й той посміхнувся у відповідь, оголивши дуже білі зуби. Очі у нього були такі ж яскраво-блакитні, як у Джорджі.

Енн він сподобався. Дорогою він жартував з хлопцями, і вони почали думати, що насправді дядько Квентін зробив непоганий вибір.

Лишень Джорджа мовчала. Вона відчувала, що учитель неприязно ставиться до Тімоті, а Джорджі не міг подобатися той, хто не переймався симпатією до Тімоті з першого погляду. Їй також здалося дуже дивним, що Тім не дав лапу

вихователю. «Він розумний пес, – міркувала вона. – І знає, що панові Роланду він не подобається, а тому й не дав йому лапу. Ти не винний, любий Тіме, я б теж не віталася з тим, кому не подобаюсь!»

По приїзді пана Роланда провели до його кімнати. Тітка Фенні спустилася вниз і звернулася до дітей:

– Ну, він здається приємним і веселим. Хоча борода молодій людині не пасує.

– Молодий?! – вигукнув Джуліан. – Та він страшенно старий. Йому, як мінімум, сорок!

Тітка Фенні розреготалася:

– Він вам здається таким старим? Ну що ж, старий він чи ні, але я упевнена, що він до вас ставитиметься добре.

– Тітко Фенні, невже нам не можна розпочати заняття вже після Різдва? – стривожено запитав Джуліан.

– Звичайно, не можна! – відповіла та. – До Різдва ще майже тиждень, а ви ж не думаєте, що ми запросили пана Роланда приїхати, щоб до кінця Різдва нічого не робити?

Діти застогнали.

– Ми збиралися зробити якісь покупки до Різдва, – сказала Енн.

– Ну, ви зможете це зробити в другій половині дня, – відповіла тітка. – Уроки будуть лише вранці, по три години. Нікому з вас це не зашкодить!

У цю мить униз зійшов вихователь, і тітка Фенні повела його до дядька Квентіна. За деякий час вона повернулася з дуже задоволеним виглядом.

– Панові Роланду буде цікаво спілкуватися з вашим дядьком, – повідомила вона Джуліану. – Вони поладнають. Пан Роланд ніби добре розуміється на тому, над чим працює ваш дядько.

– Сподіваймося, він переважно з дядьком і спілкуватиметься, – тихо мовила Джорджа.

– Ходімо погуляємо, – запропонував Дік. – Сьогодні чудовий день! Тітко Фенні, сьогодні вранці у нас не буде уроків?

– Звичайно ні, – відповіла та. – Почнете завтра. Зараз рушайте гуртом гуляти, бо таких сонячних днів буде небагато!

– Ходімо на ферму Кирін, – сказав Джуліан. – На вигляд це дуже гарна місцина. Веди нас, Джорджо.

– Рушаймо! – сказала Джорджа. Вона свиснула Тімоті, і той підстрибом підбіг до неї. Уп'ятьох вони вийшли з дому і пішли алеєю, а потім – через пастівник нерівною дорогою, яка вела до ферми на далекому пагорбі.

Було дуже приємно йти під променями грудневого сонця. Кроки на замерзлій стежині дзвінко відлунювали, а притуплені пазури Тіма голосно шкрябали по мерзлій землі, коли пес метлявся туди й сюди, радіючи, що він знову разом зі своїми чотирма друзями.

Після довгого переходу через громадський пастівник діти підійшли до фермерського будиночка, міцного і гарного, змурованого з білого каменю на схилі пагорба. Джорджа відкрила браму й увійшла до двору. Вона тримала Тіма за нашійник, бо поблизу були дві вівчарки.

Незабаром з-за сарая почулося човгання. З-за рогу вийшов дід, якого Джорджа голосно привітала:

- Добридень, пане Сандерс! Як ся маєте?

- О! Та це панночка Джорджа! - усміхнувся дід. Джорджа всміхнулася у відповідь. Їй подобалося, коли її називали панночкою.

- Це мої кузени! - вигукнула Джорджа. Повернувшись до своїх супутників, вона пояснила:

- Він глухенький, і доводиться кричати, щоб він почув.

- Мене звуть Джуліан, - гучно сказав Джуліан. Інші також назвали свої імена. Фермер розпромінився у відповідь.

- Ходімо, познайомитесь з господинею, - сказав він. - Вона шалено зрадіє усім вам! Ми знаємо панночку Джорджу змалку, і маму її знали, коли та була малятком, знали і її бабусю.

- Отже, ви дуже, дуже старі, - зауважила Енн.

Фермер усміхнувся до неї.

- Мої роки - мій скарб, - захихотів він. - То вже заходьте!

Вони увійшли до великої теплої кухні, де маленька бабуся, непосидюча, як бентамка, поралася по господарству. Вона так само зраділа дітям, як і її чоловік.

- Отакої! - вигукнула вона. - Я вже багато місяців вас не бачила, панночко Джорджо. Я чула, що ви поїхали до школи.

- Так, це правда, - сказала Джорджа. - А зараз приїхала додому на канікули. Пані Сандерс, можна я спушу Тімоті з повідця? Гадаю, він доброзичливо поставиться до ваших собак, якщо й вони не огризатимуться.

- Ну, звичайно, пусти його, - відгукнулася бабуся. - Він чудово бавитиметься у дворі з Беном і Риккі. А що б ви хотіли випити? Гарячого молока? Какао? Кави? У мене є свіже крихке печиво - учора пекла. Призвольтеся.

- У дружини цього тижня клопоту повна голова, увесь час щось куховарить, - сказав старий фермер, коли господиня задріботіла до комори. - У нас на це Різдво гості.

- Гості? - перепитала Джорджа здивовано, бо знала, що у старого подружжя своїх дітей не було. - А хто ж приїде? Я їх знаю?

- Двоє художників з Лондона! - відповів фермер. - Вони написали нам листа, в якому запитували, чи можуть вони у нас зупинитись на три тижні на різдвяні свята. До речі, вони запропонували гарну платню, тож дружина працює як бджілка.

- Вони збираються малювати? - запитав Джуліан, який вважав себе художником. - А можна мені буде якось зазирнути до них і поговорити? Я теж непогано малюю. Може, вони мені щось корисне порадять.

- Приходьте у будь-який зручний для вас час, - сказала стара пані Сандерс, готуючи у великому глеку какао. Вона поставила на стіл тацю з дуже апетитним на вигляд крихким печивом, і зголоднілі діти допалися до нього.

- Гадаю, двом художникам буде самотньо тут, у загумінку, на Різдво, - сказала Джорджа. - А в них тут є знайомі?

- Кажуть, що нема, - відповіла пані Сандерс. - Але художники - дивний народ. У нас і раніше художники зупинялися. Їм, либонь, подобалося блукати на самоті. Гадаю, і цим двом сподобається.

- Ще б пак! Ти стільки смаколиків готуєш! - докинув їй чоловік. - Ну гаразд, мені час іти до овець. До побачення, юнацтво! Приходьте ще, не забувайте нас.

Він вийшов. Стара пані Сандерс, пораючись у кухні, продовжувала балакати з дітьми. Тімоті вбіг і вмовстився на килимку біля пічки.

Раптом він угледів смугасту кішку, що кралася попід стіною, шерсть на ній наїжилася від страху перед незнайомим псом. Тім радісно гавкнув і кинувся на кішку. Вона вискочила з кухні до старого обшитого лиштвою передпокою. Пес - за нею, не звертаючи уваги на суворі оклики Джорджі.

Кішка спробувала заскочити на старовинний дзигар у передпокої. Тім з веселим гавкотом стрибнув слідом за нею. При цьому він ударився боком об поліровану лиштву - і тут сталося щось дивовижне!

Лиштва зникла, а на її місці в старій стіні з'яяла темна діра! Джорджа, яка подалася за Тімом до передпокою, закричала від подиву:

- Дивіться! Пані Сандерс, йдіть сюди, подивіться!

Розділ 4

Разюче відкриття

Почувши крик Джорджі, до передпокою забігли діти і пані Сандерс.

- Що сталося? - вигукнув Джуліан. - Що тут коїться?

- Тім стрибнув на кішку, схибив і сильно вдарився об стінну лиштву, - відповіла Джорджа. - І ось тут лиштва вивалилася, і в стіні утворилася діра - ось дивіться!

- Лиштва з секретом! - збуджено закричав Дік і зазирнув у діру. - Овва! А ви знали про цю діру, пані Сандерс?

- Звичайно, - відповідала старенька. - У будинку багато такої дивовижі. Коли я обережно полірую лиштву, намагаюсь зайве не тиснути, бо вона обов'язково зрушить з місця.

- А що там, позаду? - запитав Джуліан. Діра була завширшки з його голову, і коли він просунув її туди, то не побачив нічого, окрім темряви. Сама кам'яна стіна знаходилася дюймах у вісьмох від лиштви.

- Дайте свічку, потрібна свічка! - розхвилювалася Енн. - У вас часом немає ліхтарика, пані Сандерс?

- Ні, але є свічка, якщо хочете. Вона в кухні на полиці над каміном.

Енн стрімголов майнула в кухню. Джуліан засвітив свічку і просунув її в діру. Інші навалилися на нього ззаду, намагаючись зазирнути в отвір.

- Не штовхайтеся, - дратувався Джуліан. - Чекайте своєї черги, дурнята. Дайте спочатку мені подивитися.

Він добре роздивлявся, але не бачив нічого, окрім темряви і кам'яної стіни. Тоді передав свічку Діку, а потім і решта подивились. Пані Сандерс давно вже пішла до кухні. Для неї ця лиштва - не дивина.

- Вона сказала, що в будинку чимало такої дивовижі, - зауважила Енн. - А якої саме? Запитаймо її.

Вони повернули лиштву на місце і пішли поговорити з пані Сандерс.

- Пані Сандерс, - запитав Джуліан, - а які ще дива є на фермі Кирін?

- Нагорі стоїть шафа із задньою фальшстінкою, - відповіла старенька. - Та заспокойтесь. Запевняю вас, нічого особливого в цьому немає! А біля каміна випинається великий камінь, котрий, якщо його підняти, відчиняє схрон. Гадаю, у давнину людям потрібні були гарні сховки для усякої всячини.

Діти майнули до каменю, на який вона вказала. У нього було вставлено залізне кільце, яке дозволяло легко потягти його нагору. Під ним була виімка, в якій помістилася б скринька. Зараз там було порожньо, але однаково це виглядало дуже захопливо.

- А де шафа? - запитав Джуліан.

- Мої старечі ноги надто втомилися, щоб зранку стрибати по сходах, - сказала фермерка. - Можете подивитися без мене. Сходами вгору, потім поверніть праворуч, а далі - увійдіть до других дверей, які побачите. Шафа - у далекому кутку кімнати. Відкрийте дверцята і намагайте внизу дучку в дерев'яній поверхні. Тоді натисніть дужче, і задня фальшстінка зсунеться.

Четверо дітей і Тімоті стрімголов побігли вгору сходами, походяма ласуючи печивом. І справді вражаючий ранок!

Вони знайшли шафу, відкрили дверцята, поставали усі четверо навкарачки і почали намацувати на нижній дошці заглибинку-дучку. Її знайшла Енн.

- Ось вона! - дівчинка почала чимдуж тиснути на дучку, але її пальчики не мали достатньо сили, щоб урухомити механізм, який відсовував стінку. На допомогу їй прийшов Джуліан.

Нарешті щось рипнуло, і діти побачили, як задня фальшстінка відсувається. За нею відкрився простір, в якому могла вміститися худорлява людина.

- Чудовий сховок, - зауважив Джуліан. - Тут можна сховатися, і ніхто про це не знатиме.

- Я туди залізу, а ви мене закрийте, - сказав Дік. - Буде цікаво!

Він проліз до сховку, а Джуліан повернув стінку на місце, і Дік заховався.

- Тіснувато тут! - крикнув Дік. - І страшенно темно! Випустіть вже мене!

Діти по черзі залізали до порожнини за шафою, і щоразу їх там зачиняли. Енн ця розвага не вельми сподобалася.

Потім вони повернулися до теплої кухні.

- Дивовижна у вас шафа, пані Сандерс, - сказав Джуліан. - Як би мені хотілося жити в такому будинку, в якому стільки таємниць!

- А можна ще раз прийти погратися в цій шафі? - запитала Джорджа.

- Ні, боюся, що не можна, панночко Джорджа, - відповіла пані Сандерс. - У цій кімнаті, де стоїть шафа, зокрема, житимуть два наші комірники.

- Шкода, - розчаровано сказав Джуліан. - А ви їм розкажете про відсувну задню стінку, пані Сандерс?

- Навряд чи, - відповіла старенька. - Це тільки вас, малечу, подібні речі захоплюють, а двоє дорослих джентльменів нічого цікавого в цьому не побачать.

- Ці дорослі - диваки, - сказала вражена Енн. - Я переконана, що і в сто років мене хвилюватимуть розсудні стінки та криївки.

- І мене теж, - погодився з нею Дік. - Пані Сандерс, можна мені ще разок вийти у передпокій і подивитися на відсувну лиштву? Я візьму з собою свічку.

Дік і сам не розумів, чому йому так закортіло подивитися на лиштву ще раз. Просто сплигло на думку. Ніхто не схотів іти з ним, бо ж нічого, окрім старого мурування, за лиштвою не було.

Дік узяв свічку і пішов до передпокою. Натис на панель згори, і вона зрушилася. Просунувши всередину свічку, він ще раз уважно вглядівся в отвір, що відкрився. Не видно було абсолютне нічого. Дік витягнув голову назад і просунув до отвору руку якомога далі вздовж стіни. Він уже збирався витягнути руку, коли його пальці намацали в стіні дірку.

«Дивно! - подумав Дік. - Нащо ця дірка в стіні?»

Він устроїв у дірку великий і вказівний пальці й поворушив ними. Усередині стіни намацав якийсь горбок, схожий на пташине сідало, і йому вдалося схопити його. Він почав водити по ньому пальцями, але нічого не відбувалося. Тоді він захопився за нього міцніше й потягнув.

Із стіни випнувся камінь! Дік так здивувався, що впустив важкий камінь, і той загуркотів на підлогу поза лиштвою.

На шум до передпокою збіглися його друзі.

- Що ти тут виробляєш, Діку? - спитав Джуліан. - Ти нічого не зламав?

- Ні, - відповів Дік, обличчя якого порожевіло від хвилювання. - Я просунув туди руку і виявив дірку в одному з каменів у муруванні. Вхопився двома пальцями за якусь опуклість і потягнув. Камінь випнувся назовні, і це так мене вразило, що я його впустив. Він впав, і ви почули цей гук.

- Отакої! - сказав Джуліан, намагаючись відіпхнути Діка від отвору. - Дайно мені поглянути.

- Ні, Джуліане, - заявив Дік, відштовхуючи його. - Це мое відкриття. Почекай, поки я подивлюся, чи зможу я щось намацати в дірці. До неї важко добратися!

Інші нетерпляче чекали. Джуліан ледве утримувався від бажання відіпхнути Діка. Дік просунув руку якнайдалі і склав долоню, щоб чимдалі проникнути в простір, який утворився після падіння каменя. Пальці його мацали навкруги і наштовхнулися на щось схоже на книжку. Він обережно, поволі витягнув знайдене назовні.

- Старовинна книжка! - сказав він.

- А що в ній? - скрикнула Енн.

Друзі почали обережно гортати сторінки. Папір був сухий і крихкий, і деякі сторінки спорохніли.

- Гадаю, це книжка рецептів, - сказала Енн, яка гострим своїм зором прочитала кілька слів, написаних старим брунатним вицвілим атраментом. - Покажімо її пані Сандерс.

Діти віднесли книжку фермерші. Та розреготалася, побачивши їхні сяючі обличчя. Вона узяла книжку і спокійно подивилася на неї.

- Так, - підтвердила старенька, - це лишень книжка рецептів. Бачите ім'я на титулі - Еліс Мері Сандерс. Це, либонь, моя прабабуся. Я знаю, що вона славилася своїми ліками. Кажуть, вона могла вилікувати будь-яку людину або тварину від багатьох хвороб.

Джуліан розчаровано мовив:

- Шкода, що її почерк такий нерозбірливий. І вся книжка розвалюється. Вона напевно дуже стара.

- Гадаєте, у сховку іще щось є? - спитала Енн. - Джуліане, піді-но й засунь ти руку, бо в тебе вона довша, ніж у Діка.

- Мені здалося, що там більш нічого немає, - сказав Дік. - Місця там обмаль - кілька дюймів позаду випалої цеглини чи каменя.

- Гаразд, я застромлю руку і перевірю, - сказав Джуліан. Усі знову пішли до передпокою. Джуліан просунув руку позаду зрушеної лиштви і провів долонею уздовж стіни до того місця, звідки вивалився камінь. Рука його пролізла в простір позаду, а довгі пальці почали мацати довкола у пошуках іще чогось, що могло б там виявитися.

І це щось справді там виявилось, щось м'яке, пласке, на дотик шкіроподібне. Хлопчик швидко схопив предмет пальцями й обережно витягнув назовні, побоюючись, що від старості він може розсипатися.

- Я щось знайшов, - сказав він, весело блискаючи очима. - Дивіться, що це таке?

Діти згромадилися навколо нього.

- Схоже на татковий кисет, - сказала Енн, помацавши знахідку. - Форма така ж. А є щось усередині?

Це був темно-брунатний кисет, зшитий з м'якої шкіри і дуже потертий. Джуліан обережно відгорнув закат і розгорнув кисет. Усередині ще залишалися крихти чорного тютюну, але було там і ще щось! На самому дні кисету лежав полотняний згорток. Джуліан вийняв його і розгорнув на столику в передпокої.

Діти іли очима знахідку. На полотні були якісь знаки та позначки не чорним, майже вицвілим атраментом. Але що воно таке, ніхто не розумів.

- Це не мапа, - нарешті мовив Джуліан. - Більше схоже на якийсь код. Цікаво, що він означає. Добре б це розшифрувати. Тут напевне якась таємниця.

Заінтриговані діти витріщалися на полотнину. І яка у всьому тому ховалася таємниця? Що б це могло бути?

Вони побігли показати знахідку пані Сандерс. Та вивчала старовинну книжку рецептів, і обличчя їй світилося радістю, коли вона підвела погляд на схвильованих дітей.

- Ця книжка - просто диво! - сказала вона. - Я насилу розбираю почерк, але ось, наприклад, рецепт від болю в спині. Обов'язково випробую його на собі. Мені наприкінці дня так болить спина! Ось послухайте...

Але діти не бажали слухати рецепти від болю в спині. Вони поклали на коліна пані Сандерс шматок полотна.

- Погляньте! Що це, пані Сандерс? Знаєте? Це було в такому ніби кисеті в отворі за лиштвою.

Пані Сандерс зняла окуляри, протерла їх і знову наділа. Уважно оглянула полотнину з дивними знаками.

Похитавши головою, сказала:

- Ні, мені це не до тям. А це... схоже на старий кисет. Гадаю, моему Джонові він сподобається. З його старого кисету тютюн уже висипається. Цей теж старий, але ще послужить.

- Пані Сандерс, а цей шматок полотна вам теж потрібний? - з тривогою в голосі запитав Джуліан. Йому кортіло забрати його додому і як слід вивчити. Він був упевнений, що у позначках прихована якась хвилююча таємниця, і йому вкрай не хотілося віддавати тканину пані Сандерс.

- Та забирайте його, паничу, якщо хочете, - усміхнулася пані Сандерс. - Собі я залишу рецепти, Джон отримає кисет. А ви забирайте цю стару ганчірку, якщо вона вам потрібна, хоча мені не до тям, нащо вона вам здалася. А ось і Джон!

Вона почала говорити голосніше, щоб глухенький чоловік її почув:

- Джоне, ось тут для тебе є кисет. Діти знайшли його десь за тією зрушеною лиштвою у передпокої.

Джон узяв кисет і обмацав його.

- Дивний він якийсь, але кращий за мій, - нарешті сказав старий. - Ну, юнацтво, не хочу вас квапити, але зараз уже година дня, і вам час повертатися додому обідати.

- Йой! - вигукнув Джуліан. - Ми запізнимося! До побачення, пані Сандерс, і дякуємо красно за печиво і цю стару тканину. Ми постаремося з'ясувати, що

тут написано, і розповімо вам. Рушаймо мерщій! Де Тім? Тімоті, швидше сюди, ми спізнюємося!

Уся п'ятірка швидко вибігла надвір. Вони й справді спізнювалися, тож довелося здебільшого бігти, а через це розмовляти було важко. Але ранкові події так їх полонили, що вони походяма захекано все ж обмінювалися враженнями.

- Цікаво, - пихкав Джуліан, - що ж такі означають позначки на ганчірці. Обов'язково дізнаюся. Я упевнений, що це щось таємниче.

- А ми комусь про це розповімо? - запитав Дік.

- Ні, - сказала Джорджа. - Тож тримаймо нашу знахідку в секреті.

- Якщо Енн почне щось вибовкувати, копніть під столом, як ми це робили минулого літа, - сказав усміхаючись Джуліан. Відоласі Енн важко було прип'ясти язика, і її часто доводилося штурхати ліктем або копати по нозі...

- Я ні слова не скажу! - обурилася Енн. - І тільки спробуйте копнути мене. Я тоді починаю кричати, а дорослі беруться розпитувати, що зі мною.

- Після обіду будемо сушити собі голову над ганчіркою, - сказав Джуліан. - Закладаюся: якщо ми добре поміркуємо, відгадку знайдемо обов'язково.

- Ось ми й удома, - сказала Джорджа. - Не спізнилися. Привіт, мамо! Ми тільки руки хутенько помиемо. Ми чудово пробавили час!

Розділ 5

Неприємна прогулянка

Після обіду четверо дітей пішли нагору, в спальню хлопців, і розстелили полотнину на столі. На площині тканини подекуди кострубатими друкарськими літерами були написані якісь слова. Було умовне зображення компасу з літерою «Е», що означала схід. Крім того, вирізнялося вісім схематичних квадратів, а в центрі одного з них стояв хрестик. Усе це виглядало дуже загадково.

- Знаєте, здається, це латинські слова, - сказав Джуліан, намагаючись прочитати їх. - Але я не можу правильно їх прочитати. А якби й прочитав, однаково не зрозумів би, що вони означають. Шкода, що ми не знаємо когось, хто розібрав би цю латину.

- Може, твій батько прочитає, Джорджо? - запитала Енн.

- Гадаю, так, - відповіла Джорджа. Але ніхто не схотів йти з цим до дядька Квентіна. Він міг забрати в них незвичний старовинний клапоть. Міг зовсім забути про нього, або й спалити. Вчені зазвичай диваки.

- А як щодо пана Роланда? - запитав Дік. - Він же учитель. Знає латину.

- Ні, ми не будемо звертатись до нього, поки не визнаємо про нього трохи більше, - обережно мовив Джуліан. - На вигляд він свійський і милий, а там хтозна. От морока... і як же кортить розшифрувати ці написи!

- Угорі можна розрізнити два слова, - сказав Дік і спробував їх вимовити. - VIA OCCULTA. Джуліан, що, на твою думку, вони означають?

- Єдине, що, на мій погляд, вони можуть означати, - це «Таємний шлях», або щось таке, - сказав Джуліан, наморщивши чоло.

- Таємний шлях! - вигукнула Енн, і очі їй спалахнули. - Чудово, якщо так. Таємний шлях! До чого ж цікаво! А що за таємний шлях це може бути, Джуліане?

- Звідки я знаю, дурнятко? - відповів Джуліан. - Я навіть не впевнений, що ці слова дійсно означають Таємний шлях. Це просто мій здогад.

- Але якщо це слова означають саме це, - зауважив Дік, - то на полотнині мали б бути вказівки, як його знайти, що б під ним не малося на увазі. Ох, Джуліане, прикро, що ми не можемо до пуття прочитати написане! Ну спробуй це. Ти ж латину знаєш краще за мене.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=63840346&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.